

at han vilde have disponeret over den, hvis han fandt, at Omstændighederne søjede sig saaledes, at der ingen anden forsvarlig Udvej var, end at gaa til Statsdrift, men at han vilde bestrebe sig for, ad Forhandlingens Vej med et privat Selskab — og der er kun et saadan her i Landet, der kan være Tale om — at komme til en saadan Ordning, at de Krab, der med Føje kunde stilles fra Landbrugets Side, nogenlunde kunde blive fyldestgjorte. Jeg har ingen Ide om, hvad den højtærede Minister vilde have svaret til en saadan Proposktion. Det havde jeg til Hensigt at spørge den højtærede Minister om, men nu falder dette Spørgsmaal jo bort af sig selv, idet jeg har hørt, at den højtærede Minister har for et Aar sluttet Kontrakt med det forenede Dampskibsselskab, og sluttet den paa en saadan Maade, at de Fordringer, som Landbruget bør og kan stille, ere efter mit Skøn fyldestgjorte ved denne Kontrakt, saa godt som de for Øjeblikket kunne fyldestgøres. Det maa jo erindres, at selv om man gaar til at give Bevillingen, faktisk Øprettelsen af Statsdrift, vilde det ikke være muligt i en Hast at tilvejebringe Skibe, som fyldestgøre de Fordringer, man nu til Dags stiller til en saadan Drift. Det vilde jo have været Statens Opgave saa hurtigt som muligt at saa bygget saadanne Skibe, og indtil det kunde ske, vilde man have været nødt til at nøjes med de Foranstaltninger, der kunde træffes paa hensigtsmæssigste Maade med det Materiel, der for Øjeblikket kan staves til Vej. Jeg er derfor fuldstændig tilfreds stillet ved de Udtalelser, der kom fra den højtærede Minister, og vil ikke kunne stemme for Flertallets Forslag, idet jeg er enig med den højtærede Minister i, at enten man vil gaa til Stats- eller Privatdrift, er det fornuftigst og klogeft, som Forholdene nu foreligge, at afvente indeværende Aars Resultat, og da navnlig Resultatet af Driften af det ny Skib, som det forenede Dampskibsselskab allerede har bestilt, og som der er Udset til vil komme i Fart den 1ste Juli. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds nævnte en anden Udvej, som man efter hans Formening kunde vælge i Stedet for at komme til Statsdrift, nemlig at søge en Konkurrence mellem det forenede Dampskibsselskab og andre private Selskaber. Nej, der tager det ærede Medlem fejl: det lader sig ikke gøre. Det forenede Dampskibsselskab har ganske vist ikke noget formelt eller teoretisk Monopol, men det er sikkert nok, derom kunne alle være enige, som kende det forenede Dampskibsselskabs Stilling, at det Selskab er saa stærkt, at det har et

faktisk Monopol, saa det vilde være en Slags Urimelighed, næsten en Slags Galsskab, om et andet privat Dampskibsselskab vilde stille en Konkurrence op mod det forenede Dampskibsselskab paa en Route, med Hensyn til hvilken det forud har erklæret, at det ikke gaar af Vejen for nogen som helst Konkurrence, hvad enten den kommer fra Staten eller fra private. Der er derfor efter min Mening ikke andet end et af 2 at gøre, enten at blive staaende ved denne Overenskomst med det forenede Dampskibsselskab og søge at opnaa de rimeligste og mest forsvarlige og bedste Vilkaar, der kunne opnaas, eller hvis det ikke kan lykkes, at gaa over til Statsdrift. Det sidste kunde jeg gaa med til, hvis Stillingen blev en saadan, at der ingen anden Mulighed var for at saa Routen tilfredsstillende trafikeret, men da det synes at være sikret i alt Fald for et Aar, mener jeg, at Spørgsmaalet om Statsdrift bortfalder i alt Fald saa længe.

Den ærede sidste Taler omtalte et Punkt, som jeg ogsaa gerne vil sige et Par Ord om, nemlig det Forslag, der af Indenrigsministeren er stillet til § 26 om til Støtte af dansk Kreaturforsikring mod Tab paa Grund af Mund- og Klovsyge eller Miltbrand i fremmede Karantæneanstalter at bevilge indtil 100,000 Kr. Der er jeg ganske uenig med det ærede Medlem, paa ethvert Punkt undertagen dette ene, at jeg er enig med ham i, at Forslaget, som det foreligger, kunde og burde have været noget mere udarbejdet, noget mere udformet og noget klarere. Men det ærede Medlem maa erindre, at det, som har været til Hinder for at saa Forslaget saa tilstrækkelig opløst, som det høje Ting kunde ønske, er Tidens Knapthed. Det er nemlig saaledes, som vi alle vide, at Eksportforholdene for vore Landbrugsprodukters Vedkommende have faaet det ene vældige Stød efter det andet i det sidste Aar og navnlig i det sidste Halvaar. Man er kommen ind i den ene Kalamitet efter den anden, og for mig staaer det saaledes, at det Forslag, her foreligger om Øprettelsen — thi saaledes er det jo — af en Forsikringsforening af Kreaturer, som sendes til Udlandet — en Forsikringsforening, som søges oprettet af selve Landbruget — er noget af det forstandigste i Retning af at afhjælpe Landbrugets trykkede Kaar, som jeg endnu har set fremkomme. Jeg skønner ikke, at der med Føje kan siges noget imod, at Staten træder hjælpende til, navnlig i den første Tid, for at støtte dette Selskab, som aldeles ikke er noget Spekulationsforetagende, men, saa vidt jeg har forstaaet Forhandlingerne, et Foretagende, som rejsses af Landbrugere, fordi de